

KYRKOSTYRELSENS CIRKULÄR

Nr 33/2005
18.11.2005

FÖRHANDSINFORMATION OM DEN NYA VALLAGSTIFTNINGEN

Kyrkomötet godkände i maj 2005 ett flertal justeringar av bestämmelserna om kyrkliga val. Särskilt viktiga är ändringarna gällande församlingsval med tanke på det allmänna församlingsvalet hösten 2006, men även med tanke på de extra församlingsval som förrättas till följd av församlingssammanslagningar. Också bestämmelserna om kyrkoherdeval har setts över på vissa viktiga punkter. Syftet har varit att vid församlingsval ge alla parter mera tid för valförberedelser och valarbete, samt att vid kyrkoherdeval få en uppdaterad vallängd efter att kandidatnomineringen eller ett överklagat beslut har vunnit laga kraft. Vid kyrkoherdeval tillkommer dessutom en obligatorisk förhandsröstning.

Lagberedningen av dessa valbestämmelser i kyrkolagen pågår som bäst på undervisningsministeriet, men exakt när de träder i kraft är ovisst, även om den planerade tidpunkten är 1.1.2006. När bestämmelserna i kyrkoordningen och kyrkans valordning träder i kraft beror i sin tur på när den nämnda lagändringen träder i kraft. Alla dessa bestämmelser kan läsas i 46 § i kyrkomötets protokoll från 12.5.2005 i den form i vilken de kommer att träda i kraft. Lagberedningsdokumenten utgörs av kyrkostyrelsens framställning 12/2004 och kyrkomötets lagutskotts betänkande 1/2005, vilka det vid behov är bra att ta del av. Lagutskottets betänkande innehåller också parallelltexter till alla bestämmelser vilket underlättar en jämförelse.

Eftersom många församlingar redan är klara att ta itu med de preliminära förberedelserna inför församlingsvalet och skissa upp en valtidsplan för de åtgärder man själv kan besluta om samt även i övrigt binda församlingsresurser till valet och tidsplanen, ges i detta cirkulär *förhandsinformation om huvuddragen i de förestående förändringarna*. Om lagens och övriga bestämmelsers ikraftträdande ges närmare information separat.

1. Allmänna församlingsval

Den största förändringen gällande församlingsvalen är att de förberedande åtgärderna tidigareläggs med cirka två veckor. Bestämmelsen om valnämnden införs på lagnivå. En indelning i röstningsområden blir möjlig, varvid valnämnden indelas i sektioner för respektive röstningsställen.

Följande viktiga datum i valtids Tabellen har *förändrats*:

Eventuell indelning i röstningsområden

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att församlingen indelas i röstningsområden. Om så är fallet skall det till valnämnden utses så många medlemmar att den kan indelas i sektioner som sköter valförrättningen i röstningsområdena. I praktiken skall beslutet om indelning i röstningsområden alltså fattas senast när valnämnden tillsätts. Valnämnden skall som hittills utses senast i maj. (2 kap. 1 § i valordningen för kyrkan)

Valnämndens sammanträde om kandidater i valet och deras valbarhet samt inlämnande av stiftelseurkund skall hållas senast 1.8

Det sammanträde vid vilket valnämnden anger det antal medlemmar som skall väljas i kyrkofullmäktige eller i gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet, förutsättningarna för valbarhet samt datum, klockslag och plats för inlämnandet av valmansföreningarnas stiftelseurkunder hålls nu avsevärt tidigare. Förr hölls det senast den 20 augusti och *nu senast den 1 augusti*.

En kungörelse om vad som beslutats skall anslås på församlingens anslagstavla före den 10 augusti och hållas anslagen till klockan 16 den 15 september. Dessutom skall kungörelsen publiceras i tidningen före den 10 augusti. (2 kap. 35 § i valordningen för kyrkan)

Rösträtt och vallängd

Vid församlingsval utövas rösträtten i den församling i vilken den röstberättigade har antecknats som närvarande senast den 15 augusti under valåret. (8 kap. 3 § i kyrkolagen)

Vallängden skall upprättas före den 1 september och granskas senast nämnda datum (2 kap. 15 och 17 § i valordningen för kyrkan) samt vara framlagd till påseende under två efter varandra följande vardagar efter den 1 september, dock inte under en lördag. Vallängden skall alltså anslås 4-5.9.2006.

Stiftelseurkunder

Stiftelseurkunden för en valmansförening jämte bilagor skall lämnas in till pastorsexpeditionen senast den 15 september klockan 16. (2 kap. 36 § i valordningen för kyrkan)

Stiftelseurkunderna granskas av valnämnden vid ett sammanträde som skall hållas senast den 16 september. (2 kap. 37 § i valordningen för kyrkan)

Valmansföreningens ombud har rätt att senast den 1 oktober före klockan 16 verkställa en rättelse eller lämna en begärd tilläggsutredning. (2 kap. 37 § i valordningen för kyrkan)

Valnämndens sammanträde 1.10

Sammanträdet hålls nu 10 dagar tidigare än hittills (10.10), dvs. redan den 1 oktober. (2 kap. 39 § i valordningen för kyrkan)

2. Församlingsval som till följd av besvär förrättas på nytt samt undantagsval

Vid församlingsval som förrättas på nytt till följd av besvär och vid undantagsval i församlingen enligt 8 kap. 5 § i kyrkolagen utövas rösträtten i den församling där den röstberättigade har antecknats som närvarande medlem av församlingen senast 70 dagar före den första valdagen. (8 kap. 3 § 2 mom. i kyrkolagen)

Vallängden skall upprättas 55 dagar före den första valdagen (2 kap. 15 § 2 mom. 2 punkten i valordningen för kyrkan) och granskas senast den andra dagen efter detta (2 kap. 17 § 1 mom. i valordningen för kyrkan).

I vissa församlingar och kyrkliga samfälligheter är man tvungen att förrätta extra val på grund av församlingssammanslutningar. Om valet förrättas efter att de nya valbestämmelserna har trätt i kraft skall valtids Tabellen uppgöras och åtgärderna vidtas i enlighet med dessa. Detta förutsätter dock att domkapitlet har beslutat att valen skall förrättas så sent på året 2006 att de nya bestämmelserna och de förlängda tidsfristerna kan beaktas. Här gäller dock ingen övergångsbestämmelse.

3. Kyrkoherdeval

Valets namn

Den tidigare benämningen prästval ersätts av *kyrkoherdeval*. (8 kap. 1 § i kyrkolagen)

Rösträtt och vallängd

Alla de medlemmar av kyrkan som har fyllt 18 år *senast den första valdagen* har rösträtt. (8 kap. 3 § 1 mom. i kyrkolagen)

Rösträtten utövas i den församling i vilken den röstberättigade har antecknats som närvarande medlem av församlingen senast 70 dagar före den första valdagen. Detta gäller alla kyrkoherdeval oberoende av om valet förlöper utan besvär eller om det gäller ett nytt eller utdraget val på grund av besvär eller rättelseyrkanden. (8 kap. 3 § 2 mom. i kyrkolagen)

I fall av besvär beslutar domkapitlet efter att valförslaget vunnit laga kraft att valet förrättas så sent att en ny aktuell vallängd kan upprättas enligt ovanstående. (6 kap. 27 § i kyrkoordningen)

Vallängden skall upprättas 55 dagar före den första valdagen (2 kap. 15 § 2 mom. 2 punkten i valordningen för kyrkan) och granskas senast den andra dagen därefter (2 kap. 17 § 1 mom. i valordningen för kyrkan).

Därefter skall vallängden *vara framlagd till påseende* på samma sätt som vid församlingsval, dvs. under minst fyra timmar under två efter varandra följande dagar *efter att vallängden har granskats*, dock inte under en lördag. (2 kap. 18 § i valordningen för kyrkan)

Rättelseyrkanden gällande vallängden behandlas av valnämnden vid ett möte som hålls *två veckor efter att tiden för framläggandet av vallängden har utgått*. I detta fall har inga ändringar gjorts. (24 kap. 9 § 2 mom. i kyrkolagen)

Förhandsröstning och kyrkoherdeval

Kyrkoherdevalen skall *kungöras i tidningen* senast fem dagar innan *förhandsröstningen inleds*. (2 kap. 24 § 2 mom. i valordningen för kyrkan)

Anhållan om uppställande av en *extra kandidat* skall lämnas in senast före klockan 16 *den onsdag som följer på det sista valprovet*. (2 kap. 25 § 1 mom. i valordningen för kyrkan)

Förhandsröstningen vid kyrkoherdeval *börjar den måndag som följer på den söndag som följer efter det sista valprovet och fortgår till och med fredagen samma vecka*. Förhandsröstning äger rum endast i den församling, vars kyrkoherde väljs vid valet, i pastorsexpeditionen varje dag klockan 9–18 samt som hemmaröstning på det sätt som bestäms i 2 kap. 43–49f § i valordningen för kyrkan. (2 kap. 23 § i valordningen för kyrkan)

Kyrkoherdeval skall påbörjas *den andra söndagen* efter det sista valprovet. Valet skall förrättas i församlingens kyrka eller på *någon annan plats* som kyrkorådet eller församlingsrådet bestämmer. Ett beslut om ett sådant annat ställe *underställs inte längre domkapitlet*. (2 kap. 23 § 1 mom. i valordningen för kyrkan)

KYRKOSTYRELSEN

Matti Halttunen

Mikko Tähkänen